NORAKSTS
Lieta Nr.A42619908
AA43-0048-12/5

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 25.janvārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs V.Poķis,
tiesneses I.Amona un S.Liniņa,

piedaloties pieteicējas SIA „EHO Filma" pārstāvjiem *J.V.* un *E.L.*, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Kultūras ministrijas pārstāvim *S.B.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „EHO Filma" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru SIA „EHO Filma" tiktu piešķirts valsts budžeta finansējums projekta „Pēdējais Lāčplēsis" realizācijai, sakarā ar SIA „EHO Filma" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 18.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 30.jūlijā starp SIA „EHO Filma" un Nacionālo Kino centru noslēgts līgums par piešķirtā valsts finansējuma izlietošanu Nr.F38/2007. Ar minēto līgumu SIA „EHO Filma" piešķirtas valsts dotācijas Ls 45 000 apmērā spēlfilmas „Ražots Latvijā" (sākotnējais nosaukums, kas vēlāk mainīts uz „Pēdējais Lāčplēsis") filmēšanas 1.posma pabeigšanai. Kopējais piešķirtais finansējums sastāda 61% no filmas kopējās tāmes (Ls 74 000), kas ir līguma neatņemama sastāvdaļa.

2008.gada 26.martā SIA „EHO Filma" vērsās valsts aģentūrā „Nacionālais Kino centrs" (turpmāk - Aģentūra) ar projekta pieteikumu, lai pretendētu uz 2008.gada valsts budžeta finansējumu filmu nozares projektiem.

2008.gada 10.aprīlī spēlfilmu ekspertu komisija izvērtēja iesniegtos projektus atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 10.marta noteikumu Nr.165 „Kārtība, kādā piešķir valsts budžeta finansējumu filmu nozares projektiem" (turpmāk – Noteikumi Nr.165) 18.punktā noteiktajiem kvalitātes vērtēšanas kritērijiem un atzina, ka SIA „EHO Filma" iesniegtais projekts ir noraidāms, jo tam ir nepietiekams izmaksu plānojums, kā arī izvirzīto mērķu, uzdevumu un plānoto kvalitāšu samērojamība ar plānotajām izmaksām.

2008.gada 10.aprīlī Aģentūra, ievērojot spēlfilmu ekspertu komisijas 2008.gada 10.aprīļa atzinumu Nr.7/S-08 (turpmāk - Atzinums) un Noteikumu

Nr.165 18.5. un 20.punktu, pieņēma lēmumu Nr.F24 (turpmāk – Sākotnējais lēmums), ar kuru nolēma noraidīt SIA „EHO Filma" iesniegto projektu „Pēdējais Lāčplēsis".

Kultūras ministrija, izskatījusi SIA „EHO Filma" apstrīdēšanas iesniegumu, ar 2008.gada 4.jūnija lēmumu Nr.2.1-18-6 (turpmāk - Lēmums) Sākotnējo lēmumu atstāja negrozītu, kā arī noraidīja SIA „EHO Filma" lūgumu atkārtoti izskatīt jautājumu par finansējuma piešķiršanu projekta pabeigšanai.

[2] 2008.gada 4.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA „EHO Filma" (turpmāk - pieteicēja) pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Lēmums pieņemts, pamatojoties uz Noteikumu Nr.165 18.5.punktu, taču nav norādīts, kāda konkrēti un kur tieši konstatējama nesamērība. Tāpat pieteicēja netika uzaicināta ne uz pārrunām vai projekta realizāciju, kā arī netika uzdoti nekādi jautājumi vai detalizētākas informācijas pieprasījumi, kā arī nav dota iespēja Aģentūrai kaut ko paskaidrot, precizēt vai sniegt papildus, pēc ekspertu domām, trūkstošo informāciju.

[2.2] Projekts atbilda visiem pārējiem Noteikumu Nr.165 noteiktajiem kritērijiem. Projekta dokumentācijas ietvaros iesniegti nolikuma prasībām atbilstoši paskaidrojumi visām tāmes pozīcijām. Līdz ar to, ja ekspertu komisijai bija radušies kādi jautājumi vai neskaidrības, Aģentūrai bija jādod iespēja precizēt projektu, ja nepieciešams, pamatojot arī izmaksu plānojumu, mērķu un uzdevumu pamatotību un atbilstību esošajai situācijai valstī.

[2.3] Lēmums pieņemts, pamatojoties uz Atzinumu, taču, neskatoties uz vairākkārtējiem mutiskiem un rakstiskiem pieprasījumiem, Aģentūra uz tiem nav pēc būtības reaģējusi, un Atzinumu, ne arī projektu vērtēšanas protokolu vai to izrakstu ar atzinuma sadaļu par projektu, pieteicējai nav nosūtījusi, radot būtiskas aizdomas, ka atzinums vispār nepastāv vai nepastāvēja uz pieprasījuma iesniegšanas brīdi, kā arī neļaujot pieteicējai ar to iepazīties. Tādējādi pieteicējai liegtas tiesības uz pilnvērtīgu tiesību aizstāvību administratīvajā procesā. Uz vienu no mutiskiem pieprasījumiem Aģentūras pārstāvim *U.D.* nosūtīt pieteicējai Atzinumu, pieteicēja saņēma atbildi, ka to nevar izdarīt, jo komisijas viens no locekļiem *A.A.* esot ārzemēs un jāsagaida viņš atpakaļ, lai dabūtu viņa parakstu. Tas rada pamatu šaubām, ka Atzinums tika sastādīts krietnu laiku pēc konkursa beigām.

[2.4] Nepamatots ir arguments, ka projektam nav iesniegta filmas mārketinga un izplatīšanas stratēģija, jo tās pilnīgs apraksts bija iekļauts Aģentūrai iesniegtajā projekta dokumentācijā.

[3] Kultūras ministrija (turpmāk - atbildētāja) rakstveida paskaidrojumā tiesai pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] 2008.gada filmu projektu konkursa nolikumā paredzēto publisko prezentāciju mērķis nebija uzklausīt pilnīgi visus projektu iesniedzējus

(kopskaitā 103 projekti). Publiskajām prezentācijām tika atlasīts ierobežots skaits projektu, kas pēc ekspertu komisijas un Aģentūras ieskata bija vērtējami kā vispotenciālākie finansējuma pretendenti.

[3.2] Šobrīd Aģentūras izsludinātais 2008.gada filmu projektu konkurss ir noslēdzies un valsts budžeta finansējuma sadale ir īstenota, līdz ar ko jauna lēmuma pieņemšana minētā konkursa ietvaros vairāk nav iespējama *(sk. Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 20.jūnija sprieduma lietā Nr.A42481406 8. un 9.punktu)*. Savukārt valsts budžeta finansējumu projekta „Pēdējais Lāčplēsis" realizācijai ārpus konkursa procedūras piešķirt nevar. No Noteikumu Nr.165 2. un 3.punkta izriet, ka valsts budžeta finansējumu var piešķirt tikai konkursa ietvaros, ņemot vērā kārtējam gadam piešķirtos finanšu līdzekļus.

[3.3] Kā norādījis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2007.gada 3.marta spriedumā lietā Nr.SKA-34/2007 un 2007.gada 14.jūnija spriedumā lietā Nr.SKC-255/2007, atteikuma gadījumā pieteikuma priekšmets tiesā ir labvēlīga administratīvā akta izdošana, bet, ja labvēlīga administratīvā akta izdošana nav iespējama, tad tiesa var vērtēt tikai atteikuma prettiesiskumu.

Atbildētājas ieskatā, konkrētajā lietā nav tiesiska pamata labvēlīga administratīvā akta izdošanai, ar kuru pieteicējai tiktu piešķirts valsts budžeta finansējums projekta „Pēdējais Lāčplēsis" realizācijai, jo šāda administratīvā akta izdošana šobrīd nav iespējama.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 18.maija spriedumu pieteicējas pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Saskaņā ar Noteikumu Nr.165 10.punktu projektu konkursā iesniegtos projektus vērtē divās kārtās: 1) atbilstoši administratīvās atbilstības vērtēšanas kritērijiem, kas norādīti šo noteikumu 11.punktā; 2) atbilstoši kvalitātes vērtēšanas kritērijiem, kas norādīti šo noteikumu 18.punktā.

Tādējādi tiesa secināja, ka pieteicējas iesniegtais projekts ir izvērtēts otrajā kārtā un noraidīts, jo tas neatbilda kvalitātes vērtēšanas kritērijiem. Konkrēti, pamatojoties uz to, ka pieteicējas projekta izmaksu plānojums nav samērojams ar izvirzīto mērķi, uzdevumiem un plānotajām aktivitātēm.

[4.2] Saskaņā ar 2008.gada 12.martā apstiprināto 2008.gada filmu projektu konkursa nolikuma *(lietas 18.-27.lapa)* 7.7.punktu projektu izvērtēšana otrajā kārtā ir sadalīta vairākos posmos: 1) līdz 2008.gada 10.aprīlim ekspertu komisijas atlasa projektus publiskai prezentācijai; 2) publiskai prezentācijai virza tos projektus, par kuriem Nacionālā Kino centra direktors, ņemot vērā ekspertu komisijas atzinumu, ir pieņēmis lēmumu; 3) pēc prezentācijas un/vai pārrunām ar projektu iesniedzēju ekspertu komisija sniedz atzinumu par projekta atbalstīšanu vai noraidīšanu.

Tādējādi ar iepriekš minēto nolikumu otrā kārta nosacīti ir sadalīta vairākos posmos, kas ir uzskatāmi par starplēmumiem galīgā lēmuma pieņemšanas procesā.

Pieteicējas projekts netika virzīts publiskai prezentācijai, pamatojoties uz ekspertu komisijas Atzinumu. Tajā pat dienā Aģentūras direktore pieņēma lēmumu, ar kuru pieteicējas projekts tika noraidīts. Līdz ar to pieteicējas dalība konkursā noslēdzās un tai bija liegta iespēja saņemt valsts finansējumu iesāktās spēlfilmas pabeigšanai.

[4.3] Tiesa konstatēja, ka Sākotnējā lēmumā Aģentūra neietvēra izvērstu pamatojumu tam, kāpēc pieteicējas iesniegtais projekts ir noraidīts. Proti, Sākotnējā lēmumā nav norādīts, kādas tieši plānotās izmaksas nav samērojamas ar izvirzīto mērķi, uzdevumiem un plānotajām aktivitātēm. Izvērtējot Lēmumu, tiesa secināja, ka tajā arī nav ietverts pamatojums tam, kāpēc pieteicējas izstrādā projekta plānotās izmaksas nav samērojamas ar izvirzīto mērķi, uzdevumiem un plānotajām aktivitātēm.

Pieņemtā lēmuma argumentācija ir ietverta Aģentūras 2008.gada 29.aprīļa vēstulē Nr.199 *(lietas 78.lapa)*, kur ir paskaidrots, kāpēc pieteicējas iesniegtais projekts ir noraidīts. Proti, vēstulē ir paskaidrots, ka ekspertu komisija izvērtēja pieteicējas projekta vizuālā materiāla paraugu, kas tika uzfilmēts par automātiskā atbalsta finansējumu, kas pieteicējai piešķirts 2007.gadā Ls 45000 apmērā. Tāpat komisija vērtēja pieteicējas iesniegtā projekta tāmi, kas salīdzinājumā ar 2007.gadu, bija pieaugusi par 62%, neizskaidrojot pieauguma iemeslus. Komisija atzina, ka uzfilmētā materiāla kvalitāte neatbilda pieprasītajām izmaksām un projektam nebija apstiprinoša filmas izplatīšanas realizācijas plāna.

[4.4] Tiesa konstatēja, ka 2007.gadā, saņemot automātisko valsts atbalstu, pieteicēja sastādīja projekta kopējo tāmi Ls 73 998,94 apmērā *(lietas 99.lapa)*, bet 2008.gadā, iesniedzot projektu finansējuma iegūšanai no 2008.gada valsts budžeta līdzekļiem, sastādīja papildus tāmi Ls 58 254,10 apmērā *(lietas 49.lapa)*, norādot, ka kopējā projekta tāme ir Ls 117 834 *(lietas 55.lapa)*. Pieteicēja ir atšifrējusi visas papildus tāmes pozīcijas, norādot, kas veido plānotos izdevumus *(lietas 50.-54.lapa)*. Tomēr pieteicēja nav paskaidrojusi, kāpēc tāme bija plānota Ls 73 998,94 apmērā. Līdz ar to tiesa par pamatotu atzina atbildētājas secinājumu par to, ka plānotās izmaksas ir norādītas bez īpaša pamatojuma.

[4.5] Tiesas ieskatā, izlemjot jautājumu par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu filmu projektu īstenošanai, komisijai bija tiesības noskatīties Aģentūras rīcībā esošo pieteicējas iesniegto nofilmēto materiālu, kas bija iesniegt kā atskaite par 2007.gada 30.jūnija līguma Nr.F38/2007 izpildi. Kā apliecināja tiesas sēdē nopratinātie liecinieki *I.G., J.P.* un *A.A.*, nofilmētā materiāla kvalitāte neatbilda pieteicējas plānotajām izmaksām.

Tiesa atzina, ka tai nav pamata apšaubīt ekspertu komisijas locekļu kompetenci un viedokli par pieteicējas spēlfilmas kvalitātes atbilstību plānotajām izmaksām. Līdz ar to tiesa uzskatīja, ka atbildētāja pamatoti ir secinājusi, ka pieteicējas plānotās projekta izmaksas nav samērojamas ar izvirzīto mērķi, uzdevumiem un plānotajām aktivitātēm.

[4.6] Tiesa secināja, ka pieteicējas projekts ir izvērtēts, nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi. Proti, tiesas sēdē lieciniece *I.G.* liecināja, ka pie

apstākļiem, kad, iesniedzot projektu, tam nav pievienots uzfilmētais video materiāls, tad, ja tāds ir Aģentūras rīcībā, komisija to vienmēr noskatās. Tā kā komisija noskatījās ne tikai pieteicējas, bet arī citu konkursa pretendentu Aģentūras rīcībā esošos uzfilmētos materiālus, tiesa atzina, ka konkursa norises gaitā vienlīdzīgas attieksmes princips netika pārkāpts.

[4.7] Ievērojot iepriekš konstatēto, tiesa Lēmumu atzina par tiesisku administratīvo aktu, kā arī uzskatīja, ka atbildētāja ir pamatoti noraidījusi pieteicējas iesniegto projektu.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 18.maija spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Tiesa pareizi ir norādījusi spriedumā, ka ne Sākotnējais lēmums, ne Lēmums nesaturēja pietiekamu izvērstu pamatojumu negatīvam lēmumam, un tas vien, pieteicējas ieskatā, jau uzskatāms par prettiesisku dēļ tā, ka subjektam negatīvā administratīvajā aktā nav minēts negatīvā lēmuma pietiekams pamatojums, ko paredz Administratīvā procesa likuma (turpmāk - APL) normas.

[5.2] Tiesa, pieņemot spriedumu, to pamatojusi ar faktu, ka vērtēšanas komisija un tās eksperti ir noskatījušies videomateriālu, taču nepamatotu iemeslu dēļ ignorējusi faktu, ka visu trīs liecinieku liecības ir klaji pretrunīgas. Proti, katrs no lieciniekiem min savādāku laiku, kad kopā vai atsevišķi no pārējiem ekspertiem ir skatījušies šos materiālus, tiek minēts pat krasi atšķirīgs videomateriāla ilgums, ko saņēmuši un noskatījušies (15 minūtes līdz pat 2 stundas), kā arī tas, ko tajā redzējuši. Minētais skaidri parāda, ka konkrēto video materiālu neviens vai pat visi eksperti nemaz nav skatījušies, kas pierāda to, ka pret šo pieteikumu ir bijusi pavirša vai pat apzināti nevienlīdzīga attieksme un tas noraidīts nepamatoti, bez pienācīga izvērtējuma. Attiecīgi pieteicēja uzskata, ka nevar būt pamatots atbildētājas arguments, ka prasītāja iesniegtā projekta uzfilmētā materiāla kvalitāte neatbilda pieprasītajām izmaksām, ja šis materiāls nemaz nav ticis pienācīgi apskatīts.

[5.3] Nepamatots ir tiesas viedoklis, ka atbildētāja bija tiesīga skatīties video materiālus, kas nemaz nav ticis iesniegts konkrētā konkursa ietvaros – nav neviena normatīvā akta, kas pieļautu un dotu tiesības jebkurai konkursa komisijai vērtēt jebkādus citus materiālus, kā vien tos, ko iesniedzis konkursa dalībnieks. Ja konkursa komisijai bija radušies jautājumi, vai nepieciešamība pēc šāda videomateriāla, tai saskaņā ar konkursa nolikuma noteikumiem bija tiesības tos pieprasīt un iegūt no konkursa dalībnieka. Bez tam pieteicēja norāda, ka tādi eksperti kā komisijas sastāvā esošie (kas apliecinājās arī liecību sniegšanas laikā, kad divi no trim ekspertiem atzina, ka viņiem nav pietiekama izglītība vai prasmes, lai vērtētu nesamontētu videomateriālu) nevarēja saprast neko, kas liecinātu par uzfilmētā materiāla kvalitātes atbilstību vai neatbilstību izvirzītajiem mērķiem, uzdevumiem un plānotajām aktivitātēm.

[5.4] Tiesa kā vienu no argumentiem spriedumā norādījusi to, ka pieteicēja nav paskaidrojusi, kāpēc papildus izmaksas, salīdzinot ar agrāk, pavisam citā sakarā iesniegtu projekta kopējo tāmi, sastādījušas tik lielu summu.

Tiesa nepareizi vērtējusi to, ka šis ir pavisam cits konkurss, kurā iesniedzama un vērtējama tikai tā informācija, kas šī konkursa ietvaros ir pieprasīta. Atbildētāja, ja tai bija kādas neskaidrības vai jautājumi, bija tiesīga un tai bija pienākums skaidrot šos jautājumus pie dalībnieka, taču projekts tika noraidīts bez jebkādu papildus skaidrojumu pieprasīšanas un vērtēšanas. Vienlaikus pieteicēja norāda, ka visi izmaksu plāna posteņi ir ļoti skaidri atrunāti iesniegtajā tāmē, nav iesniegts tikai atbildētājas minētais salīdzinājums ar agrāku tāmi, kas tika sniegta pilnīgi cita projekta ietvaros, un tas nekādi nav saistīts ar šo konkursu, līdz ar ko pieteicējai šāds salīdzinājums saskaņā ar konkursa nolikuma noteikumiem nebija jāiesniedz.

[5.5] Nepamatots ir tiesas arguments, ka projektam nav iesniegta filmas mārketinga un izplatīšanas stratēģija, jo tās pilnīgs apraksts bija iekļauts konkursam iesniegtajā projekta dokumentācijā.

[6] Administratīvajā apgabaltiesā saņemtajos rakstveida paskaidrojumos atbildētāja norāda, ka pieteicējas apelācijas sūdzību neatzīst, papildus norādot turpmāk minēto.

[6.1] Ņemot vērā lielo projektu daudzumu un ierobežotos valsts budžeta līdzekļus, Aģentūra nevarēja visiem pretendentiem piešķirt to pieprasīto finansējumu. Tieši šā iemesla dēļ pretendentu pieteikumi tika vērtēti konkursa kārtībā salīdzinošā kontekstā.

2008.gada filmu projektu konkurss tika organizēts saskaņā ar Noteikumiem Nr.165, kas noteica, ka visi pretendentu iesniegtie projekti tiek secīgi vērtēti atbilstoši divām kritēriju grupām: 1) administratīvās atbilstības vērtēšanas kritērijiem; 2) kvalitātes vērtēšanas kritērijiem. Atbilstoši minēto noteikumu 18.punktam kvalitātes vērtēšanas kritēriji paredzēja ņemt vērā: 1) projekta mākslinieciskо kvalitāti; 2) projekta nozīmīgumu un aktualitāti; 3) projekta laika un aktivitāšu plāna samērojamību; 4) izmaksu plānojuma, kā arī izvirzīto mērķu, uzdevumu un plānoto aktivitāšu samērojamību ar plānotajām izmaksām.

Noteikumu Nr.165 paredzēto kvalitātes vērtēšanas kritēriju ietvaros spēlfilmu ekspertu komisijai bija piešķirta rīcības brīvība izvēlēties, tās ieskatā, kvalitatīvākos un perspektīvākos spēlfilmu projektu pieteikumus, kuri konkursa rezultātā varētu pretendēt uz valsts finansējuma saņemšanu. Izvērtējot pieteicējas iesniegto projektu, spēlfilmu ekspertu komisija sagatavoja Atzinumu, iesakot noraidīt pieteicējas projektu „Pēdējais Lāčplēsis", kā pamatojumu minot nepietiekamu izmaksu plānojumu, kā arī izvirzīto mērķu, uzdevumu un plānoto aktivitāšu samērojamību ar plānotajām izmaksām. Tas nozīmē, ka, salīdzinot ar citiem projektiem, pieteicējas projekts, spēlfilmu ekspertu komisijas ieskatā, bija kvalitatīvi vājāks attiecībā uz izmaksu plānojumu, kā arī izvirzīto mērķu, uzdevumu un plānoto aktivitāšu samērojamību ar plānotajām izmaksām.

[6.2] Apstāklis, ka pieteicēja ir neapmierināta ar spēlfilmu ekspertu komisijas lēmumu, pats par sevi nav pamats, lai to atceltu. Spēlfilmu ekspertu komisija pieņēma savu lēmumu tās rīcības brīvības ietvaros saskaņā ar Noteikumiem Nr.165.

Šajā sakarā atbildētāja norādīja, ka tiesas funkcija ir kontrolēt valsts pārvaldes darbības tiesiskumu, nevis valsts pārvaldes vietā pieņemt lēmumu par lietderību. Citādi tiesa faktiski funkcionāli iekļautos valsts pārvaldē, kļūtu par augstāku valsts pārvaldes iestādi. Tādēļ tiesa var pārbaudīt tikai to, vai valsts pārvalde, izmantojot savu rīcības brīvību, ir rīkojusies tiesiski *(sk. Levits E. Ģenerālklauzula un iestādes (tiesas) rīcības brīvība (II). Likums un Tiesības, 2003.gada jūlijs, 204.-205.lpp.)*.

[6.3] Uz tiesas sēdi izsauktie spēlfilmu ekspertu komisijas locekļi – *I.G.*, *J.P.* un *A.A.* – apliecināja, ka ir pavadījuši aptuveni 15-20 min. laika (kopējais uzfilmētā materiāla ilgums bija aptuveni 2 stundas), lai noskaitītos fragmentus no pieteicējas uzfilmētās spēlfilmas pirmā posma materiāliem, kas bija Aģentūras rīcībā. Līdz ar to nepamatots ir pieteicējas apgalvojums, ka spēlfilmu ekspertu komisija nav pietiekami detalizēti iepazinusies ar pieteicējas spēlfilmas projektu un ir noraidījusi projektu bez pienācīga izvērtējuma. Spēlfilmu ekspertu komisijas locekļi balstīja savu lēmumu uz pieteicējas konkursā iesniegtajiem dokumentiem un papildus noskatījās arī pieteicējas uzfilmētās spēlfilmas pirmā posma materiālus.

[6.4] Pretrunīga ir pieteicējas pozīcija, no vienas puses, pārmetot, ka spēlfilmu ekspertu komisija nav pietiekami detalizēti iepazinusies ar pieteicējas spēlfilmas projektu, bet, no otras puses, apgalvojot, ka spēlfilmu ekspertu komisija nebija tiesīga skatīties video materiālu, kas bija Aģentūras rīcībā.

2007.gada 30.jūlijā noslēgtā līguma par piešķirtā valsts finansējuma izlietošanu Nr.F38/2007 2.12., 2.13. un 2.15.punkts paredzēja, ka filmēšanas pirmā posma pabeigšana tiek fiksēta ar attiecīgu aktu un pieteicēja iesniedz Aģentūrai uzfilmētos spēlfilmas materiālus. Tāpat līgums paredzēja pienākumu pieteicējai iepazīstināt spēlfilmu ekspertu komisiju ar uzfilmēto materiālu un sniegt Aģentūrai pilnu atskaiti par saņemtās dotācijas izlietojumu. Ievērojot šos valsts finansējuma līguma noteikumus, Aģentūrai un spēlfilmu ekspertu komisijai bija tiesības iepazīties ar pieteicējas uzfilmētās spēlfilmas pirmā posma materiāliem, lai gūtu plašāku ieskatu par filmas kvalitāti kopumā.

[6.5] Nepareiza ir pieteicējas atsaukšanās uz to, ka administratīvais akts nebija pienācīgi pamatots, jo Sākotnējais lēmums neesot saturējis pietiekami izvērstu pamatojumu. APL neizvirza prasību, ka administratīvais akts un tā obligātās sastāvdaļas (APL 67.pants) tiek fiziski noformētas vienā dokumentā. APL pieļauj iespēju, ka administratīvais akts tiek iekļauts vairākos dokumentos. Līdz ar to var pastāvēt situācija, ka administratīvā akta pamatojums ir ietverts vairākos dokumentos, kā tas ir konkrētajā gadījumā.

[7] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvji uzturēja apelācijas sūdzību. Papildus tika sniegti paskaidrojumi, norādot, ka ir notikusi nepieļaujama politiska cenzūra. Pieteicēju viedoklis tiek pamatots ar protokolam klāt pievienoto faktu uzskaitījumu („Notikumu hronoloģiskā attīstība"). Pieteicēju pārstāvji savu viedokli par politisko cenzūru pamato arī ar izdruku no interneta, kurā ievietota organizācijas „Reportieri Bez Robežām" publikācija par filmas „Pēdējais

Lāčplēsis" izņemšanu no nomas servera „Lattelecom" interaktīvajā televīzijā 2010.gada septembrī.

Atbildētāja pārstāvis apelācijas sūdzību neatzina un lūdza tiesu to noraidīt, norādot, ka lietā esošie pierādījumi liecina, ka valsts finansējuma sadales procesā nav konstatējama politiskā ietekme.

Motīvu daļa

[8] Uzklausījusi administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[9] APL 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu kopsakarā ar procesa dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem un pieteikumā un apelācijas sūdzībā ietvertajiem argumentiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances spriedums ir pamatots. Līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, kas norādīta sprieduma [4.1]-[4.7] punktā un atkārtoti APL 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus nenorāda.

[10] Izvērtējot apelācijas sūdzības argumentāciju, apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja uzskata, ka, neraugoties uz formāli norādīto pamatojumu, patiesais projekta noraidīšanas pamatojums bija politiski motivēta griba nepieļaut projekta realizāciju. Pieteicēja arī norāda, ka izvērtēšana nav bijusi pilnīga, jo nav dota iespēja veikt projekta prezentāciju, kas norāda uz to, ka ekspertu komisija nevarēja pareizi novērtēt projektu. Tāpat pieteicēja norāda, ka ekspertu komisija ir nepamatoti vērtējusi filmas projekta iepriekšējā posmā sagatavotos materiālus.

[11] Atbildētājam, pieņemot lēmumus par konkursa uzvarētāju noteikšanu, ir liela izvēles brīvība, proti, filmu projektu izvērtēšana ir saistīta ar normatīvajos aktos jēdzieniski plaši izprotamu kritēriju summāru vērtēšanu un salīdzināšanu (piemēram, mākslinieciskā kvalitāte, projekta nozīmīgums un aktualitāte). Pie tam normatīvais regulējums nenosaka katra konkrētā kritērija nozīmi kopējā izvērtējumā.

Iepriekš minēto jēdzienu izvērtēšana un filmu projektu savstarpēja salīdzināšana ir ekspertu komisijas kompetence. Tiesa nevar ekspertu vietā noteikt, kurai filmai būtu piešķirams valsts atbalsts, tomēr tā var pārbaudīt, vai nav pieļautas kļūdas lietderības apsvērumu izdarīšanā. Iespējami vairāki kļūdu

veidi: 1) lietderības apsvērumu neizdarīšana; 2) kļūdaina lietderības apsvērumu izdarīšana (nepilnīga lietderības apsvērumu izdarīšana, lietai neatbilstošu faktisko apstākļu vērtēšana); 3) lietderības apsvērumu robežu pārsniegšana (samērīguma pārkāpums, vienlīdzības principa pārkāpšana).

[12] Pieteicējas norādītā argumentācija liecina, ka pieteicēja uzskata, ka ekspertu komisijas rīcība norāda uz kļūdām lietderības apsvērumu izdarīšanā. Pieteicēja norāda, ka Lēmums nav tiesisks, jo tajā ir vērtēti tādi materiāli (filmēšanas materiāli un tāmes), kas nebija nodoti konkursa izvērtēšanai. Apgabaltiesa noraida šos pieteicējas argumentus, pamatojoties uz turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[12.1] Apgabaltiesa atzīst, ka atbildētājs bija tiesīgs vērtēt visu tā rīcībā esošo informāciju, kas saistīta ar pieteicējas iesniegtā projekta realizāciju, tai skaitā arī faktiskos apstākļus, kas saistīti ar 2007.gada 30.jūlijā noslēgtā līguma Nr.F38/2007 izpildi, kas paredzēja piešķirt filmu projekta „Pēdējais Lāčplēsis" izveidei valsts finansējumu Ls 45 000 apmērā. Ja pieteicējs par vienu un to pašu filmu projektu pieprasa divas reizes no valsts finansējumu, tad valstij ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums pārbaudīt, vai papildus finansējuma piešķiršana nevar novest pie nepamatotas valsts līdzekļu izšķērdēšanas.

[12.2] Novērtējot finanšu rādītājus, vienlaikus ir izvērtējama arī iegūtā projekta kvalitāte, jo šie rādītāji savstarpēji ir saistīti, proti, Noteikumu Nr.165 18.5.punkts nosaka, ka ir novērtējama izvirzīto mērķu, uzdevumu un plānoto aktivitāšu samērojamība ar plānotajām izmaksām. Tādēļ ekspertu komisija pamatoti vērtēja jau iepriekš uzfilmēto materiālu, izvērtējot ieguldītā darba mākslinieciskās vērtības samērojamību ar pieprasīto izmaksu tāmi. Tāpat konkursa ietvaros iesniegtā tāme bija salīdzināma ar jau noslēgtā līguma noteikumiem un tā ietvaros apstiprinātajām tāmēm.

[13] Pieteicēja norāda, ka Lēmums nav tiesisks, jo pieteicējai nebija dota iespēja papildus sniegt informāciju par projektu, piedaloties projekta prezentācijā. Apgabaltiesas vērtējumā ekspertu komisija nav pieļāvusi kļūdas, nevirzot pieteicējas projektu tālākai prezentācijai.

[13.1] Saskaņā ar filmu projekta konkursa nolikuma 7.7.1.punktu ekspertu komisija atlasa projektus publiskai prezentācijai. Līdz ar to apgabaltiesa konstatē, ka nav pamatots pieteicējas viedoklis, ka projekts jebkurā gadījumā bija virzāms uz prezentāciju.

[13.2] Pārbaudot spēlfilmu ekspertu komisijas 2008.gada 10.aprīļa sēdes protokolu Nr.1, apgabaltiesa secina, ka otrajā kārtā kopumā tika vērtēti 38 projekti, no kuriem tālākai aizstāvēšanai (prezentācijai) tika virzīti 16 projekti. Salīdzinot iepriekš minēto sarakstu ar konkursa uzvarētāju sarakstu, secināms, ka projektu atlase pamatā ir notikusi līdz projektu prezentācijai.

[13.3] Ekspertu sniegtās liecības par prezentācijas nozīmi liecina, ka prezentācija var ietekmēt lēmuma pieņemšanu, tomēr eksperti norādīja, ka konkrētajā gadījumā tā nebija nepieciešama.

Tā *A.A.* liecībās ir norādīts: „Prezentācijā iespējams novērtēt nianses, protams, ka ir labi, ja prezentētājam ir labas runas dotības, taču šeit runa ir par kino. Prezentācijā projekts nevar tapt labāks. ”.

Savukārt *J.P.* liecībās ir norādīts: „Parasti prezentācijās nekādu pārsteigumu nav. Neapšaubāmi, ka tās ir būtiskas, tas, kādā veidā projekts tiek prezentēts, ietekmē iespējas saņemt finansējumu. Tas nav viennozīmīgi, ka projekts jāvirza uz 2.kārtu, lai varētu noskatīties samontēto materiālu. Izskatot scenāriju, sastādīto tāmi, komisija konstatēja, ka šim projektam finansējums nav piešķirams.”

[14] Apgabaltiesa noraida kā nepamatotu pieteicējas argumentu, ka ekspertu komisijas norādītais pamatojums neatbilst lietā esošajiem pierādījumiem.

[14.1] Saskaņā ar 2007.gada 30.jūlija līguma par piešķirtā valsts finansējuma izlietošanu Nr.F38/2007 2.1.punktu valsts aģentūra „Nacionālais Kino centrs” apņemas pārskaitīt producentam valsts dotāciju Ls 45 000 apmērā filmas filmēšanas 1.posma pabeigšanai. Savukārt līguma 2.3., 2.4.punkts paredz, ka pieteicēja apņemas veikt filmas filmēšanu saskaņā ar scenāriju un šā līguma pielikumos esošo kopējo izdevumu tāmi un tās ietvaros uzrādīto valsts dotāciju izmantojumu.

Līguma 1.pielikumā ir uzrādīta kopējo izmaksu tāme, savukārt 3.pielikumā ir uzrādītas valsts piešķirtā finansējuma izmantošanas summas sadalījums pa izdevumu posteņiem (lietas 101.lapa).

No iepriekš minētajiem līguma punktiem izriet, ka līguma sastāvdaļa ir pieteicēja iepriekš iesniegtās tāmes un darbu izpilde ir veicama iepriekš norādīto līdzekļu ietvaros. Tādējādi pieteicējai bija saistošas iepriekš uzņemtās saistības par filmas izveidošanu noteikta līdzekļu apjoma ietvaros.

[14.2] Pieteicēja konkursa ietvaros ir iesniegusi jaunu tāmi (lietas 55.lapa), kurā kopējās projekta izmaksas ir pieaugušas vairāk nekā par 50 %.

Tāmes atsevišķu pozīciju izmaiņas rada šaubas par izmaksu plānojuma pamatotību. Tā, piemēram, saskaņā ar 2007.gada 30.jūlija līguma noteikumiem režisors un producenti saņem Ls 4 500. Pie tam šī pozīcija tika segta 100 % apmērā no valsts dotācijām. Tādējādi saskaņā ar jau iepriekš noslēgto līgumu Nr.F38/2007 šai tāmes pozīcijai bija jābūt jau segtai no iepriekš piešķirtā finansējuma. Savukārt 2008.gada 25.martā pieteicēja uzrāda, ka papildus šajā pozīcijā nepieciešami vēl Ls 4 000 (palielinājums 90 % apmērā). Ņemot vērā, ka režisors filmai ir *J.V.*, kas ir arī pieteicējas */amats/*, izmaksu pieaugumu nosaka pašas pieteicējas pārstāvju viedoklis par to, cik vērtīgs ir projekta virzītāju projektā ieguldītais darbs.

Izmaksu pozīcija filmēšanas tehnikai sākotnēji tika plānota Ls 5 354,48, no kuriem Ls 4 500 sedza uz valsts dotāciju pamata. Savukārt 2008.gada 25.marta tāmē tiek uzrādīts, ka papildus nepieciešams vēl Ls 5 950,08. Ņemot vērā, ka filmēšanas darbiem lielākajā daļā bija jābūt jau veiktiem 1.posma realizācijas ietvaros, šādas pozīcijas palielināšanās vairāk nekā par 100 % neatbilst paredzētajām aktivitātēm.

[15] Pieteicēja norāda, ka eksperti ir nepareizi novērtējuši filmas izmaksu atbilstību, jo nav ņēmuši vērā to, ka filmā ir paredzēts izmantot speciāli veidotus tērpus, tādējādi izmaksām objektīvi bija jābūt lielākām.

Apgabaltiesa atzīst par pamatotu viedokli, ka izmaksu izvērtējums ir saistīts ar darbību apjoma un projekta kvalitātes novērtējumu.

Izvērtējot ekspertu sniegtās liecības, apgabaltiesa secina, ka eksperti ir vērtējuši projekta piedāvāto cenu, samērojot to ar veicamajām darbībām un projekta kvalitāti.

Tā liecinieks *J.P.* norāda: „Jāsaprot, ka filmu veidošana nav sports, nav jātiecas uz vienādām izmaksām, to salīdzināšanu, projektus nevar šādi pretnostatīt. Vērtēšana ir subjektīvs process, konkrētu kritēriju nav. Ir dažādi projekti ar dažādām tāmēm, dažādām auditorijām un ar dažādu vēstījumu. Šajā gadījumā komisija bija vienisprātis, ka projekta stāsts, groteska neatbilst pieprasītajai summai."

Liecinieks *A.A.*: „Pieteicēja projekts tālāk netika virzīts šādu iemeslu dēļ: 1) materiāls nepārliecināja, oriģināls kino no tā nesanāktu; 2) piestādītā tāme bija apmēram Ls 120 000, kas 20 minūšu īsfilmai ir milzīga summa."

[16] Ekspertu komisijas atzinuma saturu nosaka pieteikto projektu skaits un piešķirto līdzekļu apjoms, proti, ja jau sākotnēji ir redzams, ka konkursa rezultātā finanšu līdzekļus var piešķirt tikai daļai projektu, atlase ir jāveic tādā veidā, lai tiktu noteikti labākie no iespējamiem projektiem.

Iepazīstoties ar ekspertu liecībām, apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējas iesniegtā projekta izvērtēšana ir notikusi kompleksi ar citu projektu izvērtēšanu. Tiesa nevar ekspertu vietā pēc būtības izvērtēt, vai pieteicējas iesniegtais projekts bija labāks par citiem projektiem.

[17] Apgabaltiesa noraida kā nepamatotu pieteicējas argumentāciju, ka patiesais valsts finansējuma atteikuma iemesls bija politiski apsvērumi, kas saistīti ar filmas saturu. Lēmums ir balstīts uz ekspertu atzinumu. Eksperti liecībās ir norādījuši, ka politisks spiediens uz komisiju netika izdarīts.

Pieteicējas norādītie fakti par filmas tālāko producēšanu un izplatīšanu, kas norādīti faktu uzskaitījumā („Notikumu hronoloģiskā attīstība") *(lietas 159.-161.lapa)*, ir saistīti ar turpmākajiem notikumiem un nav attiecināmi uz Lēmuma pieņemšanu. Tā, piemēram, KNAB rīcība 2010.gada septembrī nav saistāma ar šīs lietas ietvaros pārbaudāmo prasījuma priekšmetu, jo Lēmums tika pieņemts jau 2008.gada 4.jūnijā.

Lietas izskatīšanā nav izšķirošas nozīmes arī apstākļiem, ka par filmu turpmāk kritiski ir izteikušies politisko partiju pārstāvji un kinokritiķe.

Pieteicēja ir norādījusi, ka, iespējams, ekspertu komisijas sastāvā esošā *I.G.* ir izteikusi negatīvus komentārus par filmu, kā arī tiesas sēdē izteica lūgumu pieprasīt no policijas ziņas par noteiktu interneta adrešu lietotāju. No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējas norādīto komentāru izteikšanas laiks ir pēc sākotnējā lēmuma pieņemšanas. Apgabaltiesa noraidīja iepriekš minēto

lūgumu, jo nav konstatējams, ka eksperta viedokli noteica tādi apsvērumi, kas nav saistīti ar lietas izskatīšanai nepieciešamo faktu pārbaudi. Apgabaltiesas vērtējumā negatīva attieksme pret projektu pati par sevi nenozīmē, ka tā ir politiski motivēta.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „EHO Filma" pieteikumu.

Spriedumu trīsdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs	*(paraksts)*	V.Poķis
Tiesneses	*(paraksts)*	I.Amona
	(paraksts)	S.Liniņa

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnesis V.Poķis
Rīgā, 2012.gada 25.janvārī.